De Geschillenkamer

Samenvatting
Oordeel 2025-3 van 03/03/2025
Zaak 2024-0015

Vzw Contractor Safety Management weigert onterecht redelijke aanpassingen voor student met zware dyslexie bij examen voor VCA-leidinggevenden

Situatie

De indiener van de klacht heeft een zware vorm van dyslexie waarbij hij voorleessoftware gebruikt om kennis te nemen van informatie in geschreven taal. Hij heeft geen beperking in het intellectueel functioneren. Hij volgde een VCA-opleiding ("Veiligheid, gezondheid en milieu – Checklist Aannemers") bij een centrum voor volwassenenonderwijs. VCA-opleidingen hebben betrekking op veiligheid en zijn bestemd voor de medewerkers en leidinggevenden van aannemers, die werk moeten verrichten in wisselende omstandigheden, op verschillende plaatsen, en in verschillende sectoren. In het kader van deze opleiding wenst hij deel te nemen aan een examen "VCA-leidinggevenden".

Dit examen wordt georganiseerd door vzw Contractor Safety Management (CSM), een vereniging van beroepsorganisaties uit verschillende sectoren, waaronder de petrochemische nijverheid en de bouwsector. Bij het examen "VCA-leidinggevenden" kon hij geen voorleessoftware gebruiken. Hierdoor kon hij het diploma "VCA-leidinggevenden" niet behalen. Hij ervaart dit als een discriminatie.

Beoordeling door de Geschillenkamer

De Geschillenkamer moest in deze zaak beoordelen of er sprake is van het weigeren van redelijke aanpassingen voor personen met een handicap.

Het is de Nederlandse rechtspersoon SSVV die de softwaretoepassingen voor het examen beheert en aanstuurt. Dit betekent dat het voor CSM praktisch en juridisch onmogelijk is om voorleessoftware te voorzien voor het examen VCA-leidinggevenden. Deze aanpassing kan dus niet worden beschouwd als redelijk voor zover ze door CSM zou moeten worden uitgevoerd. Dit belet echter niet dat CSM andere aanpassingen wel zou kunnen uitvoeren. Er zou bijvoorbeeld een persoon aanwezig kunnen zijn die de examenvragen voorleest en op instructie van de indiener de antwoorden invult. Zo'n aanpassing zou even doeltreffend zijn voor de indiener van de klacht en is dus wel een redelijke aanpassing. CSM kan die enkel weigeren als ze bewijst dat die onevenredig belastend zou zijn.

CSM stelt dat de aanpassing een onevenredige belasting zou vormen omwille van de impact die de uitvoering van de aanpassing zou hebben op het werkveld. Het waarborgen van de veiligheid op werkplekken waar aannemers en onderaannemers aan de slag moeten, zou volgens CSM in het gedrang komen indien een VCA-leidinggevende niet zonder hulpmiddelen schriftelijk kan communiceren.

De Geschillenkamer stelt vast dat CSM met de bescherming van de veiligheid van personen een legitiem doel nastreeft en dat dit een relevante factor is die de weigering van een redelijke aanpassing kan verantwoorden. De Geschillenkamer onderzoekt verder of het verbod om gebruik te maken van corrigerende hulpmiddelen of begeleiding geschikt is om dit doel te bereiken en niet verder gaat dan nodig.

De weigering van de gevraagde aanpassing maakt het onmogelijk voor de indiener van de klacht om als operationeel leidinggevende actief te zijn in omgevingen waar een VCA-certificaat vereist is. CSM toont onvoldoende concreet aan dat zo'n integrale en automatische uitsluiting van personen met een zware vorm van dyslexie uit de functie van operationeel leidinggevende noodzakelijk is om de veiligheid van personen op de werkvloer te waarborgen. Ze toont ook onvoldoende concreet aan dat die veiligheid in de werkomgeving niet kan worden verzekerd met andere hulpmiddelen, zoals digitale hulpmiddelen of een begeleider wanneer digitale hulpmiddelen niet toegestaan zijn.

De Geschillenkamer stelt ook vast dat de eind- en toetstermen voor het examen "VCA-leidinggevenden" alleen betrekking hebben op het domein kennis, en niet op vaardigheden. De gevraagde redelijke aanpassing heeft nochtans enkel betrekking op vaardigheden, en niet op kennis. Als de indiener van de klacht met de gevraagde redelijke aanpassingen zou slagen voor het examen, is dan ook verzekerd dat hij zou beschikken over de specifieke kennis die vereist is om de taak van leidinggevende in het kader van een veilige werkomgeving uit te voeren.

Meer algemeen is de Geschillenkamer van oordeel dat een argument over vaardigheden die noodzakelijk zouden zijn op de werkvloer, niet kan volstaan om redelijke aanpassingen te weigeren in de context van een opleiding of examen. Dit kan enkel indien deze vaardigheden een essentieel element zijn in de doelstellingen van de opleiding, zoals onder meer kan blijken uit de toets- of eindtermen.

Samenvatting
Oordeel 2025-3 van 03/03/2025
Zaak 2024-0015

Er wordt in deze zaak niet gevraagd om de optie van een voorleesexamen of andere faciliteit standaard op te nemen in het examen. Het gaat er enkel om de evenwaardige participatie mogelijk te maken van iemand met een heel specifieke beperking. Het concept “redelijke aanpassing” gaat uit van een aanpassing op maat, in overleg met de betrokkene.

De Geschillenkamer is dan ook van oordeel dat de gevraagde redelijke aanpassingen voor het examen “VCA-leidinggevenden” geen onevenredige belasting zouden uitmaken. De weigering van de gevraagde redelijke aanpassingen is daarom niet gerechtvaardigd.

Oordeel

Om die redenen oordeelt de Geschillenkamer dat de weigering van de gevraagde redelijke aanpassingen niet gerechtvaardigd is. Er is dus sprake van een discriminatie op grond van handicap overeenkomstig het Gelijkekansendecreet.

Aanbevelingen

Om de vastgestelde discriminatie te beëindigen, beveelt de Geschillenkamer de vzw Contractor Safety Management aan:

- als individuele maatregel, om de indiener van de klacht toe te laten als redelijke aanpassing een begeleider mee te nemen naar het examen “Veiligheid voor Operationeel Leidinggevenden VCA” die de vragen voorleest en op instructie van de indiener de antwoorden invult, of te voorzien in een gelijkwaardige redelijke aanpassing;

- als structurele maatregel, om bij de beoordeling van vragen tot redelijke aanpassingen steeds rekening te houden met de specifieke noden van de aanvrager.

De Geschillenkamer is een onafhankelijk orgaan van het Vlaams Mensenrechteninstituut. Ze buigt zich over discriminatieklachten en oordeelt of er sprake is van discriminatie. Deze samenvatting bindt de Geschillenkamer niet. Het oordeel is te vinden op vlaamsmensenrechteninstituut.be/geschillenkamer/oordelen.

Perscontact: Sarah Schoentjes 0497 05 62 82 | Dorien Geeroms 02 553 29 35
E-mail: geschillenkamer@vmri.be